

Príslovia 2
Mravné výhody múdrosti
Syn môj,
ak prijmeš moje výroky
a moje prikázania
schováš u seba,
ak budeš napínať ucho
za múdrosťou a
nakloníš si srdce k umnosti,
keď budeš vzývať
porozumenie, dovolávať sa
svojím hlasom pochopenia,
ak to budeš hľadať ako
strieborniak
a slediť za tým
ako za skrytými pokladmi,
vtedy porozumieš bázni
pred Pánom
a získaš Božie poznanie.
Bo múdrosť udeľuje Pán,
z jeho úst
pochádzajú poznanie
a pochopenie.
Ukladá pomoc
pre statočných,
bude štítom tým,
čo žijú neporušene,
lebo chráni cesty
spravodlivosti
a stráži dráhu
svojich ctiteľov.
Vtedy porozumieš, čo je
spravodlivosť, právo,
statočnosť a každý dobrý
chodník, bo sa ti múdrosť
nasťahuje do srdca
a tvoju dušu blažiť bude
poznanie,
rozvaha bude bedliť
nad tebou a rozumnosť ťa
bude strážiť tak,
že ťa od zlej cesty zachová,
že ťa od zlej cesty zachová,
od človeka,
čo vraví mam a klam,
od tých, čo zanechali
priame chodníky a vykračujú
temravými cestami,
ktorí sa tešia,

keď sa môžu podopúšťať zla,
rozplývajú sa radosťou z
tých najmrzkejších výčinov,
od ľudí, ktorých cesty sú
klukaté a sú podlí všade,
kde len nohou vykročia.
Zachová ťa tiež
od manželky blížneho,
od cudzinky,
čo zalieča sa
líškavými rečami,
čo zanecháva
druha svojej mladosti
a zabúda
na zmluvu svojho Boha.
Preto sa cestou dobrých
uberaj a zachovávajú
spravodlivých chodníky!
Lebo len ľudia správni
budú bývať v krajine
a zostanú v nej
iba počestní.
Nečestní sa odstránia
z krajiny
a zločinci sa vykorenia z nej.
Príslovia 3
Múdrost' prepožičiava
blaho
Syn môj,
nezabudni moju náuku
a tvoje srdce
nech sa pridržiava
mojich príkazov,
bo predĺžia ti
dni a roky života
a prinesú ti hojnosť pokoja.
Láska a vernosť
nech ťa nikdy neopúšťajú!
Priviaž si ich
na hrdlo, napíš ich
na tabuľu svojho srdca!
Takto si získaš obľubu
a priazeň nevšednú
pred Bohom
i pred ľuďmi.
Dôveruj celým svojím
srdcom Pánovi
a nespoliehaj sa na svoj um!
Na všetkých svojich cestách

Na všetkých svojich cestách
uznávajú ho
a on ti bude rovnať chodníky.
Nezdaj sa múdrom sebe
samému. Boj sa Pána
a vyhýbaj sa zlu!
To bude zachovávať
tvoje telo pri zdraví
a tvoje kosti vzpružovať.
Cti Pána
svojím majetkom
a prinášaj mu prvotiny
z každej svojej úrody
a naplnia sa zbožím
tvoje stodoly
a tvoje lisy
budú muštom pretekať.
Nevzpieraj sa, syn môj,
keď ťa súdi Pán a nech ťa
neomŕza jeho karhanie,
lebo Pán karhá toho,
koho miluje,
ako otec syna,
ktorého má rád.
Blahoslavený človek,
ktorý dosahuje múdrosť,
a čo nadobúda znalosť!
Lebo je výhodnejšie zarobiť
si ju, než zarobiť striebro, a
získať si ju je hodno viac,
ako najvyberanejšie zlato.
Je cennejšia než koraly
a nevyrovňajú sa jej
všetky tvoje
drahocennosti.
Dlhé dni skrýva
vo svojej pravici,
bohatstvo a slávu
vo svojej ľavici.
Jej cesty sú cesty krásy
a na jej chodníkoch
je plno pokoja.
Je stromom života pre tých,
čo ju chytili,
a tí, čo sa jej držia,
sú blažení.
Pán založil zem múdrosťou,
Pán založil zem múdrosťou,
nebesá poupevňoval

umnosťou.
Jeho vedomosťou
vyrazili morské priehlbne
vyrazili morské priehlbne
a rosu kropia oblaky.
Nech ti to,
syn môj,
z očí neschodí,
zachovaj rozvahu a rozmysel
a budú tvojej duši
životom a skvostom
na tvoj krk.
Vtedy si budeš
bezpečne chodiť
svojou cestou
a noha sa ti nepotkne.
Ak uložíš sa,
strachovať sa nebudeš,
ak budeš odpočívať,
bude sa ti sladko spať.
Nebude sa ti treba
náhlej hrôzy ľakať,
ani presily ničomníkov,
keď prikvačí,
lebo Pán bude
tvojou dôverou
a chrániť bude tvoju nohu
pred slučkou.
Neodpierať dobrodenie
núdznemu,
ak je to v tvojej moci urobiť.
Nehovor svojmu blížnemu:
"Choď preč
a inokedy príď!"
a "Zajtra ti dám,"
keď máš naporúdzi hneď.
Nestroj nič zlé
svojmu blížnemu,
kým sa u teba
baví bezpečne.
Nevad' sa
pre nič za nič
s človekom, ak ti nič
zlého nespravil.
Nezávid' násilníkovi
a nevoľ ani jednu
z jeho ciest...
Múdrym sa podostáva cti
a blázni hanbu ponesú.

Príslovia 4
Múdrost' za každú cenu
Počujte, deti,
nabádanie otcovo
a pozorujte, aby ste sa
naučili poznaniu.
Lebo vám dávam
učenie zvuku, tak
neopúšťajte moju náuku.
Lebo kým som bol
ešte ako dieťa u otca,
útlý jedináčik
pod dozorom matkiným,
poučoval ma
a vravel mi:
"Drž sa mojich slov
celým svojim srdcom!
Zachovávaj moje príkazy
a budeš žiť.
Zadovažuj si múdrost',
zadovažuj si rozumnosť!
Nezabúdaj a neodchyluj sa
od slov mojich úst!
Neopúšťaj múdrost',
tak ťa bude chrániť,
obľubuj si ju,
tak ťa bude strážiť.
Začiatok múdrosti je:
Zadováž si múdrost'
a celým svojím imaním
si zadovažuj pochopenie!
Vyzdvihuj ju,
a zvýši tvoju vážnosť,
dopomôže ti ku cti,
ak ju privinieš.
Ovinie ti hlavu
nádherným vencom
(a) obdarí ťa
zdobnou korunou."
Počúvaj, syn môj,
a prijmi moje výroky
a rozmnožia sa ti
roky života!
Ja ti ukážem
cestu múdrosti
a povediem ťa po
chodníkoch spravodlivosti.
Keď pôjdeš po nich,
nebude tvoj krok stiesnený,

a keď nimi pobežíš,
nebudeš sa potkýnať.
Priviň sa pevne k náuke
a nepuť ju,
nerozlúč sa s ňou,
bo ona ti je životom.
Nevstupuj
na chodník bezbožných
a nevykračuj cestou
zlostníkov!
Varuj sa jej
a neprechádzaj ňou!
Vyhni sa jej
a obíď ju!
Lebo nespia,
kým niečo zlé
nevykonajú,
a obchádza ich spánok,
ak voľakoho nezvedú.
Bo jedávajú chlieb
nečestnosti
a pijú víno
násilia.
Chodník spravodlivých
je sťa ranné slnko
čo žiari jasnejšie
ako svetlo bieleho dňa.
Púť bezbožných
je ako tmavá noc,
nevedia,
na čom sa potknú.
Vnímaj moje slová,
syn môj, a nakloň ucho
k mojim výrokom!
Nespúšťaj oči z nich,
Nespúšťaj oči z nich,
chráň si ich v hĺbke srdca!
Lebo sú život pre tých,
čo ich nachodia,
a uzdravením pre ich telo
vonkoncom.
Veľmi stráž svoje srdce,
lebo z neho
vyvierajú
žriedla života.
Odstráň od seba
falošné ústa
a úskočné pery
nech sú ďaleko od teba.

Nech tvoje oči
hľadia priamo vpred
a tvoj zrak nech je
upriamený pred teba.
Hľad' svojej nohe
rovný chodník nájsť
a všetky tvoje cesty
nech smerujú do cieľa.
Neodkloňuj sa ani vpravo,
ani naľavo, odvracaj
svoju nohu od zlého!
Príslovia 8
Múdrosti volania
Či múdrost' nevolá
a umnosť nevydáva
svoj hlas?
Vysoko na temene výšin,
Vysoko na temene výšin,
pri ceste,
na križovatkách stojí,
pri bránach,
ktoré vedú do mesta,
pri vchodoch, kade sa
vstupuje, hlasito volá:
Na vás volám,
ľudia,
k celému ľudstvu
nesie sa môj hlas.
Priučajte sa opatrnosti,
pochábli, blázni,
nastavte jej srdcia!
Počúvajte, bo dôveryhodné
veci zvestujem
a moje pery otvárajú sa len
tomu, čo je správne.
Áno, čistú pravdu vravia
moje ústa a mojím
perám sa oškliví nepravosť.
Spravodlivé sú
všetky reči mojich úst,
nieto v nich falše
ani podvodu.
Všetky sú správne človeku,
čo rozumie,
a prosté tým,
čo prišli k poznaniu.
Nie striebro, ale radšej
prijímajte moju náuku
a radšej poznanie

než najvyberanejšie zlato.
Lebo múdrost'
je cennejšia ako koraly
a nevyrovňajú sa jej
nijaké drahocennosti.
Ja, múdrost',
bývam s rozumnosťou
a dosahujem
hľbavé poznanie.
Bázeň pred Pánom je
nenávidieť zlo. Oproti
pýche, nadutosti, ceste zlej
a ústam, ktoré prekrúcajú,
prechovávam nenávisť.
U mňa je rada,
u mňa je rozumnosť,
u mňa je umnosť,
u mňa je sila.
Ja som tá, skrze ktorú
králi dobre kralujú a podľa
práva rozhodujú vladári.
Ja som tá, skrze ktorú
kniežatá sú kniežatami
a vysluhujú právo mocnári.
Ja svojich milovníkov
milujem, nachádzajú ma tí,
čo ma včas a pilne hľadajú.
U mňa
je bohatstvo a česť,
trvalá zámožnosť
a blahobyť.
Lepší než rýdze zlato je môj
plod a to, čo donášam,
je lepšie ako striebro.
Chodievam po ceste
spravodlivosti
jak vyžaduje súd,
aby som nadelila
svojim milovníkom
imania a ponaplňala
ich pokladnice.
Pán vládol nado mnou
od počiatku svojich ciest,
prv ako stvoril
od pradávna čokoľvek.
Od večnosti som ustanovená,
od počiatku,
prv ako povstal svet.
Nebolo ešte morských

priehlbni,
keď som sa ja už zrodila,
nebolo ešte žriediel
obťažných vodami.
Prv ako sa vrchy vhrúžili,
Prv ako sa vrchy vhrúžili,
pred pahorkami
som sa zrodila,
Prv ako nivy urobil
a planiny a prvé hrudy
na zemekruhu.
Keď zhotovoval nebesia,
bola som tam,
keď odmeriaval klenbu
nad priehlbunami morskými,
keď upevňoval
mraky vo výši,
keď dával dužieť
žriedlam morskej hlbiny,
keď vymedzoval moru
jeho hranicu,
by vody neprelievajú sa
by vody neprelievajú sa
cez svoj breh,
keď ustaloval
základy zeme,
ja som bola neustále
po jeho boku,
bola som deň po deň
jeho rozkošou
a hrala som sa pred ním
v každý čas;
hrávala som sa na okruhu
jeho zeme a moja rozkoš
je byť medzi ľuďmi.
A teraz počúvajteže ma,
synovia a dcéry:
blahoslavení sú tí,
čo sa ciest mojich pridržajú.
Počujte naučenie,
aby ste sa stali múdrymi,
a nezanedbávajú ho!
Blahoslavený človek,
ktorý ma počúva a bdie
deň čo deň pri mojich
dverách a strežie na veraje
mojich brán!
Lebo kto nájde mňa,
ten nájde život

a dosiahne milosť od Pána.
Kto sa však prehrešuje
proti mne,
zraňuje sám seba;
všetci, čo ma nenávidia,
majú radi smrť.
Príslovia 9
Pozvánky
múdrosti a pochabosti
Múdrost' si postavila dom;
Múdrost' si postavila dom;
na siedmich stĺpoch
spočíva...
Vyslala svoje služobnice
Vyslala svoje služobnice
zvestovať z najvyššej
mestskej výšiny:
"Ten, kto je pochabý,
nech uchýli sa sem,
a komu chýba rozum,
toho poučím,
poďte a jedzte
z môjho pokrmu...
Opusťte jednoduché cesty a
budete žiť. Budete kráčať
cestou rozvážnosti.
Kto dohovára posmievačovi,
sám upadáva do hanby
a kto karhá bezbožného,
utržuje potupu.
Nekarhaj posmievača,
aby v ňom neskrsla voči tebe
nenávisť, pokarhaj múdreho
a bude ťa mať rád.
Daj poučenie múdremu
a bude ešte múdrejší,
poučuj bezúhonného
a pribudne mu
ponaučenia.
Počiatok múdrosti
je bázeň pred Pánom
a poznať Najsvätejšieho
je porozumenie.
Bo skrže mňa
sa rozmnožia tvoje dni
a pridá sa ti
k rokom života.
Ak si múdry,
múdrost' ťa odmení,

ak si posmievač,
sám budeš znášať trest."
Pochabosť je neovládateľná
žena, prostoduchá,
čo sa v ničom nevyzná.
Vysedá pred dvermi
svojho príbytku
na stolci
v meste vysoko,
by pozývala vôkolidúcich,
by pozývala vôkolidúcich,
čo mieria priamo,
kam im treba ísť.
"Kto je hlúpy,
nech zabočí sem!"
A tomu, kto je
bez rozumu, hovorí:
"Ukradnutá voda je sladšia
a pokútny chlieb jedený
v tajnosti je chutnejší!"
Ale nevie, že sú tam tiene
Ale nevie, že sú tam tiene
a že jej pozvaní sú
v priepadlisku podsvetia.